

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

10.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 2-го Февраля — 1845 — Wilno. PIĄTEK, 2-go Lutego.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 27 Января.

Высочайшій Манифестъ.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ,
и проч., и проч., и проч..

Объявляемъ всѣмъ вѣрнымъ Нашимъ поддан-
нымъ :

Въ шестнадцатый день сего Января, по волю Бога Всемогущаго, любезная Племянница НАША, Великая Княгиня Елисавета Михайловна, Супруга Владѣтельнаго Герцога Адольфа Нассаускаго, въ слѣдствіе разрѣшенія отъ бремени, скончалась во цвѣтъ лѣтъ къ неутѣшной Родителей Ея и Нашей горести. Возвѣщая о такомъ новомъ Императорскаго Дома Нашего Божіемъ посѣщеніи, столь живо напоминающемъ собственную НАШУ, недавнюю утрату, Мы удостоивлены, что всѣ вѣрные Наши подданные соединять мольбы свои съ Нашими объ успокоеніи души преставшейся.

Данъ въ С. Петербургѣ, въ 24-й день Января, въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемьсотъ сорокъ пятое, царствованія же Нашего въ двадцатое.

На подавнномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКОГО
ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 27-go Stycznia.

NAJWYŻSZY MANIFEST.]

Z ROŻEJ ŁASKI

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYI
i t. d. i t. d. i t. d.

Обвѣщаемъ всѣмъ вѣрнымъ Нашимъ под-
данымъ :

Дня шестнадцатаго Стычня, з воли Бога Всечмоного, ukochana Synowica NASZA, WIELKA KSIĘŻNA ELŻBIETA MICHAŁÓWNA, Małżonka Panującego Xięcia Adolfa Nassauskiego, w skutek pologu, skoczyła dni swe w kwiecie wieku z nieutulonym żalem JEJ Rodziców i NASZYM. Obwieszczając o tém nowém CESARSKIEGO DOMU NASZEGO Boskim nawiedzeniu, które tak żywą obudza pamięć niedawno poniesionej własnej NASZEJ straty, Jesteśmy pewni, że wszyscy wierni NASI poddani połączą swe modły z NASZEMI, błagając o wieczny spoczynek dla duszy zmarłej.

Dan w St. Petersburgu, dnia 24-go Stycznia, roku od Narodzenia Pańskiego tysiąc osmset czterdziestego piątego, Panowania zaś NASZEGO dwódziesiątego.

Na oryginalne własną JEJ CESARSKIEJ MOŚCI
ręką podpisano:

NIKOLAJ.

Еще Россія не осушила слезъ своихъ объ утратѣ одного Ангела, еще раны сердца сокрушенныхъ сею утратою не закрылись, какъ новый, страшный и неожиданный ударъ поразилъ Августѣйшее Семейство и съ нимъ всю Россію! — Вчерашняго числа получена въ здѣшней столицѣ ужасная вѣсть о внезапной кончинѣ Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини Елисаветы Михайловны, Супруги Владѣтельнаго Герцога Нассаускаго, послѣдовавшей 16-го Января сего года, на другой день послѣ разрѣшенія отъ бремени Принцемъ, не прожившимъ и однихъ сутокъ! Сіе плачевное извѣстіе повергло здѣшнюю столицу въ глубокую горестъ, которая распространилась и на всю Россію. Давно ли мы провожали юную Царевну, украшенную всѣми добродѣтелями Своего пола, всѣми доблестями Высокаго Своего Рода, цвѣтущую здоровьемъ и красою, на счастливое новоселье, моля Бога о Ея благоденствіи, давно ли мы извѣщали нашихъ соотечественниковъ о той любви народной, которую Она приобрѣла въ

Jeszcze Rossya nie osuszyła łez swoich po stracie jednego Anioła, jeszcze się rany bolejących nad tą stratą nie zawarły, aż oto nowy, straszny i niespodziewany cios ugodził Najjaśniejszą Rodzinę, a z nią i całą Rossyą! Dnia wczorajszego otrzymano w tutejszej stolicy okropną wiadomość o nagłym zgonie JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ KSIĘŻNY ELŻBIETY MICHAŁÓWNY, Małżonki Panującego Xięcia Nassauskiego, zaszłym 16 Stycznia roku bieżącego, nazajutrz po powiciu syna, który ani jednej doby nie przeżył. Ten boleśny wypadek pogrzyził tutejszą stolicę w głębokim smutku, który się i na całą Rossyą rozszerzy. Jakże niedawno towarzyszyliśmy młodej Xiężniczce, jaśniejącej wszelkimi cnotami płci swojej, wszystkimi przymiotami Wysokiego Rodu Swojego, kwitnącej zdrowiem i pięknoscią, do szczęśliwego weselnego przybytku, błagając Boga o Jęj pomysłność; jakże niedawno donosiliśmy naszymъ spółrodakom o tęj miłości narodowej, którą umiała pozyskać w nowęj Swojej ojczyźnie, Swoją dobrocią duszy, łagodnością i Swojemi dobrodziejstwami! — I oto już Jęj niema na świecie! — i wszystkie nadzieje,

новомъ Своемъ отечествѣ Своею душевною благою кротостію и Своими благодѣяніями—и Ея уже нѣтъ—и все надежды, все счастье Августѣйшаго Семейства и Высокихъ Ея Родителей, вся радость Супруга и все желаніе двухъ народовъ о Ея благополучіи слетѣли въ могилу!—Каждый отецъ, каждая мать постигаютъ вполне неизмеримость сей утраты и всю тяжесть бѣдствія; но въ языкѣ человѣческомъ нѣтъ словъ для ихъ изліянія! Богъ далъ намъ для этого только слезы и рыданія, и мы съ горькими слезами молимъ Бога, да прольетъ лучъ утѣшенія на Августѣйшее Семейство, на Высокихъ Родителей пренесшейся въ лучшую жизнь, и на насъ, вѣрныхъ Престолу Россіи, душою сочувствующихъ всемъ радостямъ и всемъ горестямъ нашего благодѣтельнаго Царственнаго Рода, которому мы обязаны и славою, и счастьемъ, и спокойствіемъ нашего любезнаго Отечества! Боже Всемогущій, услышь мольбы вѣрнаго и добраго народа! Счастье Россіи въ сердцѣ Царя, а сердце Царя въ руцѣ Божіей!— „Боже, Царя храни!“ (С. П.)

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: всемъ военнымъ Генераламъ, Штабъ и Оберъ-Офицерамъ, по случаю кончины въ Бозѣ почившей Государыни Великой Княгини Елисаветы Михайловны, носить полный трауръ по 28-е число сего Января.

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: по случаю кончины Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини Елисаветы Михайловны, Супруги Владѣтельнаго Герцога Нассаускаго, наложить при Высочайшемъ Дворѣ трауръ, для первыхъ пяти классовъ, на три мѣсяца, начавъ оный съ 24-го сего Января. — Кавалерамъ носить въ мундирахъ обыкновенный трауръ, а дамамъ по нижеслѣдующему раздѣленію:

- 1) Четыре недѣли. Дамы носить платье изъ чернаго крепа, на головѣ уборы черные.
- 2) Четыре недѣли. Дамы носить черныя шелковыя платья, и
- 3) Четыре недѣли. Дамы носить черныя шелковыя платья съ цвѣтными лентами.

Высочайшимъ Приказомъ, 19-го Января, Командующій войсками на Кавказской Линіи и въ Черноморіи и Областной Начальникъ Кавказской Области, Генераль-Лейтенантъ *Гурко*, назначенъ Начальникомъ Главнаго Штаба войскъ, на Кавказѣ находящихся.

— Высочайшимъ Приказомъ, 17-го Января, назначены: состоящій по Арміи Генераль-Лейтенантъ *Клюки фонъ Клугенау*, Начальникомъ 19-й Пѣхотной Дивизіи, и Командующій 19-ю Пѣхотною Дивизіею, Генераль-Майоръ *Лабинцовъ*, Командующимъ же 14-ю Пѣхотною Дивизіею, на мѣсто Генераль-Лейтенанта *Боллена*, коему состоятъ по Арміи.

— Въ воздаяніе отличнаго усердія къ службѣ и особыхъ трудовъ Исправляющаго должность Товарища Министра Внутреннихъ Дѣлъ, въ званіи Каммергера Двора Его Императорскаго Величества, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Сенягина*, Всемилостивѣйше пожалованъ онъ въ Тайные Совѣтники, и утвержденъ Товарищемъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ.

— Высочайшими Его Императорскаго Величества Указами, данными Капитулу орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы, въ числѣ прочихъ, Кавалерами ордена Св. Владимира 4-й степени: по удостоенію Кавалерской Думы сего ордена, за выслугу узаконенныхъ сроковъ въ должностяхъ по выборамъ дворянства, Дворянскій Депутатъ Минской Губерніи *Фелиціанъ Головня*; по удостоенію сей же Думы, въ воздаяніе отличной службы, Надворные Совѣтники: Подольскій Губернскій Уголовныхъ дѣлъ Стрлчій *Антоній Недобыльскій* и состоящій въ Управленіи Инспектора Корпуса Инженеровъ Оберъ-аудиторъ *Антоній Валицкій*; по удостоенію сей же Думы, за 35-ти-лѣтнюю безпорочную службу въ классныхъ чинахъ, Ровенскій Уѣздный Казначей Волынской Губерніи, шестаго класса *Степанъ Лугинскій*, Гродненскій Губернскій Уголовныхъ дѣлъ Стрлчій, Надворный Совѣтникъ *Иванъ Любигъ-Хосецкій*, Помощникъ Виленскаго Уѣзднаго Казначей седьмаго класса *Іосифъ Голелѣвскій*, Главный Регистраторъ Ковенскаго Губернскаго Правленія, Титулярный Совѣтникъ *Александръ Петровскій*, Исправляющій

все счастье Найяснѣйшей Родины и Высочайшихъ Ея Родителей, все счастье Августѣйшаго Семейства и Высокихъ Ея Родителей, вся радость Супруга и все желаніе двухъ народовъ о Ея благополучіи слетѣли въ могилу!—Каждый отецъ, каждая мать постигаютъ вполне неизмеримость сей утраты и всю тяжесть бѣдствія; но въ языкѣ человѣческомъ нѣтъ словъ для ихъ изліянія! Богъ далъ намъ только слезы и рыданія, и мы съ горькими слезами молимъ Бога, да прольетъ лучъ утѣшенія на Августѣйшее Семейство, на Высокихъ Родителей пренесшейся въ лучшую жизнь, и на насъ, вѣрныхъ Престолу Россіи, душою сочувствующихъ всемъ радостямъ и всемъ горестямъ нашего благодѣтельнаго Царственнаго Рода, которому мы обязаны и славою, и счастьемъ, и спокойствіемъ нашего любезнаго Отечества! Боже Всемогущій, услышь мольбы вѣрнаго и добраго народа! Счастье Россіи въ сердцѣ Царя, а сердце Царя въ руцѣ Божіей!— „Боже, Царя храни!“ (С. П.)

Его Цесарска Моść Найвысшій розказаць рачыл: wszystkim wojskowym Jenerałom, Sztab- i Ober-Oficerom, z okoliczności śmierci zeszlęj w Bogu WIELKIEJ XIEŻNY ELŻBIETY MICHAŁOWNY, nosić grubą żałobę do dnia 28 go ter. Stycznia.

— Jego Цесарска Моść Найвысшій розказаць рачыл: z okoliczności śmierci JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ XIEŻNY ELŻBIETY MICHAŁOWNY, Małżonki Panującego Xiećcia Nassau, przywdziać u CESARSKIEGO Dworu żałobę dla pierwszych klas pięciu na trzy miesiące, poczynając od 24 bieżącego Stycznia. Kawalerowie mają nosić na mundurach zwykłą żałobę, a Damy podług następujących podziałów:

- 1) Przez cztery tygodnie, Damy mają nosić suknie z czarnej krepy, na głowie stroje czarne.
- 2) Przez cztery tygodnie, Damy mają nosić czarne jedwabne suknie, i
- 3) Przez cztery tygodnie, Damy mają nosić czarne suknie jedwabne z wstążkami kolorowemi.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 19 go Stycznia, Dowodzący wojskami na Kaukaskiej Linii i na Czarnomorz, i Obwodowy Naczelnik Kaukaskiego Obwodu, Jenerał Porucznik *Hurko*, mianowany Naczelnikiem Głównego Sztabu Wojsk, na Kaukazie znajdujących się.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 17 go Stycznia, mianowani: liczący się w Armii Jenerał-Porucznik *Klukivon-Klugenau*, Naczelnikiem 19-jej Dywizji Piechoty, i Dowodzący 19-tą Dywizją Pieszą, Jenerał Major *Labin-cow*, Dowodzącym 14-tą Dywizją Pieszą, na miejsce Jenerał Porucznika *Bollena*, który ma się liczyć w Armii.

— W nagrodę odznaczającej się gorliwością w służbie i szerególnych prac, Sprawujący obowiązek Towarzysza Ministra Spraw Wewnętrznych, Szambelan Dworu Jego CESARSKIEJ Mości, Reczywisty Radzca Stanu *Sieniawin*, Najlaskawiej mianowany Radzcą Tajnym, i utwierdzony w obowiązku Towarzysza Ministra Spraw Wewnętrznych.

— Przez Najwyższe Ukazy do Kapituły Orderów, mianowani w liczbie innych Kawalerami Orderu Św. Włodzimierza 4-jej klasy: na przedstawienie Rady tego Orderu, za wyługę ustanowionych zakresów w urzędach z wyboru Szlachty, Deputat Szlachty Gubernii Mińskiej *Felicjan Holownia*; na przedstawienie tejże Rady, w nagrodę odznaczenia się w służbie, Radzca Dworu, Podolski Gubernialny Strapeczy spraw Kryminalnych *Antoni Niedobylski*, i zostający w Zarządzie Inspektora Korpusu Inżynierów Ober-Audytor *Antoni Walicki*; na przedstawienie tejże Rady, za 35-letnią niepoślakowaną w rangach oficerskich służbę, Skarbný Powiatu Rowieńskiego w Gubernii Wolynskiej szóstej klasy *Stefan Łuczynki*, Grodzicki Gubernialny Strapeczy Spraw Kryminalnych Radzca Dworu *Jan Lubicz-Chojcecki*, Pomoenik Powiatowego Wileńskiego Skarbnego siódmej klasy *Józef Golebiowski*, Radzca Honorowy Główny Rejestrator Rządu Gubernialnego Rowieńskiego *Alexander Piotrowski*, Urzędnik 9 klasy Sprawujący obowiązki Brzeskiego Pogranicznego Poczmiistrza *Mojsesz Zajcow* i Sędzia Tribunalu Cywilnego Augustowskiego 2 oddziału *Tomasz Zaręmba*.

должность Брестскаго Пограничнаго Почтмейстера 9-го класса Моисей Зайцовъ и Судья Августовскаго Гражданскаго Трибунала 2-го Отдѣленія Оома Заремба.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Закоповъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ внесенный, по Высочайшему повелѣнію, Главноуправляющимъ II Отдѣленіемъ Собственной Его Императорскаго Величества Канцелярїи журналъ Рекрутскаго Комитета, по вопросу: можно ли принимать въ рекруты съ недостаткомъ двухъ или полутора составовъ на ручныхъ пальцахъ, Мѣтнемъ, Высочайше утвержденныхъ 11 Декабря 1844 года, положилъ: заключеніе означеннаго Комитета по настоящему предмету утвердить, и вслѣдствіе того, въ дополненіе къ подлежащимъ узаконеніямъ присоветовать, что представленнаго съ недостаткомъ двухъ или полутора конечныхъ составовъ, на которомъ либо ручномъ пальцѣ, принимать въ рекруты не слѣдуетъ.

— Въ здѣшнюю столицу прибылъ изъ Одессы Генераль-Адъютантъ Гр. фъ Михаилъ Семеновичъ Воронцовъ.

— Изъ Митавы, отъ 4-го Января, пишутъ: 31-го Декабря истекшаго года, скончался, въ мѣстѣ Балгалевъ, въ Курляндіи, 78 мѣтъ отъ рожденія, Генераль отъ Инфантерїи и Членъ Государственнаго Совѣта, Князь Карлъ Андреевичъ Ливенъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 28 Января.

По извѣстіямъ изъ Вроцлава, въ высокой санъ вроцлавскаго князя епископа избранъ регенсбургскій кафедральный деканъ, Дръ Дипенброкъ. Онъ — Вестфальскій уроженецъ, и въ качествѣ прусскаго волонтера совершилъ походъ 1813 года.

Познань, 16 Января.

Сеймъ въ нынѣшнемъ году открытъ будетъ 9-го Февраля. Предводителемъ онаго избранъ главный директоръ кредитнаго общества, Гр. Грабовскій. На прошедшемъ сеймѣ въ семъ званіи былъ Гр Потворовскій. Графъ Грабовскій возведенъ въ графское достоинство нынѣшнимъ Королемъ; онъ принадлежитъ къ числу богатѣйшихъ и просвѣщеннѣйшихъ лицъ княжества.

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 24 Января.

Совѣщанія палаты. Засѣданія палаты депутатовъ 22-го, 23-го и 24 Января. На засѣданіи 22 числа, первый вступилъ на кафедру Г. Дюпенъ, который въ своихъ началахъ совершенно сблизился съ партіею Моле-Тьера. Рѣчь его была чрезвычайно остроумна, и часто возбуждала смѣхъ въ палатѣ. Окончивъ рѣчь, Г. Дюпенъ принималъ поздравленія друзей, и по этому случаю пренія на некоторое время были приостановлены; послѣ сего однако же палата признала пренія объ адресѣ конченными, и приступила къ разсмотрѣнію статей въ отдѣльности, а именно — поправки Г. Карне, который предложилъ къ первой статьѣ адреса добавочную статью, отъ которой будетъ зависѣть существованіе министерства. Вотъ содержаніе оной: „Занятія наши кончены за нѣсколько мѣсяцевъ среди запутанностей, кои дальновидными и рѣшительными дѣйствіями могли быть предупреждены или удовлетворительнымъ образомъ рѣшены.“ — Послѣ рѣчи Г. Карне, произнесенной имъ въ защиту своей добавочной статьи, и послѣ отвѣта Г. Эбера въ опроверженіе оной, засѣданіе было отерочено.

На засѣданіи 23 Января, котораго съ нетерпѣніемъ ожидали, послѣ отвѣта министра внутреннихъ дѣлъ на рѣчь Г на Бильо, палата приступила къ собиранію голосовъ о добавочной статьѣ Г. Карне, въ которой онъ обвинялъ министровъ въ неосмотрительности и въ недостаткѣ рѣшительности. Баллотированныхъ было 422, и статья сія отринута большинствомъ 28 голосовъ министерской партіи. Баллы собирали не явно, чего требовали 20 членовъ палаты, то есть законное число, согласно учрежденіямъ, чтобы удовлетворить желанію тѣхъ, которые внесли оную. Послѣ

Rada Państwa, w Departamencie Praw i na Ogólném Zebraniu, roztrząsnawszy wniesiony, z Najwyższego rozkazu, przez Główno Zarządzającego II Wydziałem Własnej Jego Cesarskiej Mości Kancellaryi, protokół Komitetu Rekrutkiego, co do kwestyi: czyli można przyjmować na rekrutów takich, którym braknie dwóch stawów, lub półtora stawu u paleców ręki, przez opinią, Najwyżej utwierdzoną w dniu 11 Grudnia 1844 r., uchwaliła: wniosek rzeczonoego Komitetu w niniejszej kwestyi zatwierdzić, i w skutku tego, zrobić do właściwych przepisów prawa dodatek, iż przedstawiany z brakiem dwóch stawów lub półtora stawu u któregokolwiek palca ręki, przyjmowany na rekruta być nie powinien.

— Do tutejszej stolicy przybył z Odessy Jenerał Adjutant Hrabia Woroncow.

— Z Nitawy, pod dniem 4-m Stycznia donoszą, że dnia 31-go Grudnia r. z., zakończył życie, we wsi Bałgarewie, w Kurlandyi, w 78 leciech wieku, Jenerał Piechoty i Członek Rady Państwa, Xiążę Karol syn Andrzeja Liewen.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y.

Berlin, 28 stycznia.

Według wiadomości z Wrocławia, wybor Xięcia Biskupa Wrocławskiego padł na Dziekana Katedralnego, D-ra Diepenbrock z Regensburga. Jest on rodem z Westfalii, i jako ochotnik pruski odbył kampanię z r. 1813.

Poznań, 16 stycznia.

Tegoroczny nasz Sejm otworzony będzie d. 9 lutego. Marszałkiem mianowany został Dyrektor Jeneralny Towarzystwa Kredytowego, Hr. Grabowski. Na przeszłym Sejmie sprawował ten urząd Hr. Potworowski. Hr. Grabowski, wyniesiony do stanu hrabiowskiego dopiero przez panującego teraz Monarchę, należy do najmajątniejszych i najświetlejszych obywateli naszego W. Xięstwa.

F r a n c y a.

Paryż, 21 stycznia.

Obrazy Izb. Posiedzenia Izby Deputowanych d. 22, 23 i 24 stycznia. Na posiedzeniu d. 22, pierwszy zabrakł głos P. Dupin, który w swych dowodzeniach zupełnie zbliżył się do stronnictwa Molé-Thiers. Mowa jego była nadzwyczaj dowcipną i często pobudzała Izbę do śmiechu. Po ukończeniu jej, mówca przyjmował powinszowania od swych przyjaciół, co wstrzymało na krótki czas posiedzenie; poczem jednak uznano ogólne rozprawy nad adresem za ukończone i przystąpiono do rozbioru pojedynczych paragrafów, a mianowicie dodatku P. Carné, który podał do 1-go paragrafu adresu. Dodatek ten, mający stanowić o bycie ministerstwa, brzmi jak następuje: „Nasze prace ukończone zostały przed kilku miesiącami śród zawikłań, którym przewidywać i stanowcze postępowanie mogło być zapobiedz, lub je w zisakujacy sposób zatłwić.“ — Po mowie P. Carné w obronie swego dodatku, i po zbijającej go odpowiedzi P. Hebert, posiedzenie odroczone zostało.

Na posiedzeniu d. 23, na które z natężeniem oczekiwano, po odpowiedzi Ministra spraw wewnętrznych na mowę P. Billault, Izba przystąpiła do głosowania nad dodatkiem P. Carné, według którego, postępowanie ministerstwa jest uznane za nieprzewidywane i niedosyć stanowcze. Liczba głosujących była 422; dodatek został odrzucony większością 28 głosów ministerjalnych. Głosowano tajemnie przez kreski, gdyż tego żądało 20 członków Izby, a to jest liczba wymagana przez urządzenie, aby zadostuczynić żądaniu wnioskujących. Po głosowaniu Izba rozszła się w wielkim wzburzeniu. Tegoż dnia złożono

балотированія члены оставили залу въ большомъ волненіи. Въ тотъ же день поступили въ палату двѣ поправки къ двумъ статьямъ адреса Г. де-Бомона.

На засѣданіи 24 числа, послѣ рѣчи маршала Бюжо, въ коей онъ доказывалъ соотвѣтственность мѣръ при веденіи войны съ Марокко и при заключеніи мира, и описывалъ положеніе Альжирии, взошелъ на кафедру Г. Сень-Маркъ Жирарденъ, и произнесъ рѣчь касательно предложенныхъ Г. Бомономъ поправокъ къ 1-му и 2-му параграфамъ адреса, заключающихъ тонкое оужденіе этой же войны и мира. Въ рѣчи своей, прерываемой часто смѣхомъ и ропотомъ членовъ палаты, упрекалъ онъ министерство особенно въ томъ, что маршалъ, будучи побѣдителемъ при Исли, не участвовалъ лично въ переговорахъ о трактатѣ. Изъясненныя ораторомъ мнѣнія произвели столь сильное волненіе въ палатѣ, что президентъ вынужденъ былъ предложить членамъ — возстановить порядокъ. Когда волненіе утихло, Г. Сень-Маркъ Жирарденъ, въ заключеніи рѣчи своей требовалъ, чтобы палата не объявляла безусловнаго согласія на политическія расположенія министровъ, и ограничилась изъясненіемъ мнѣнія, что не будетъ порицать этой политики. За сѣмъ Г. Гизо объявилъ, что кабинетъ долженъ требовать отверженія поправки Г. Бомона, потому, что она измѣняетъ цѣлое содержаніе адреса, который, такимъ образомъ, не могъ бы назваться отвѣтомъ на тронную рѣчь. Послѣ сего приступлено къ собиранію голосовъ на счетъ поправки къ первому параграфу, которая отринута большинствомъ отъ 40 до 50 голосовъ, и Г. Бомонъ, видя такой результатъ, взялъ обратно поправку ко 2-му параграфу, въ коей онъ развивалъ только нервую.

— Принцъ Монпансье, въ нынѣшнюю зиму, сталъ посѣщать дома знатнѣйшихъ лицъ въ Парижѣ. Его Высочество находился уже на балѣ у графа Рамбюто въ городской ратушѣ, — на большомъ вечерѣ, бывшемъ у артиллерійскаго полковника Тьери, и въ мнѣшную Пятницу — у г-на Ротшильда. Въ бесѣдѣ съ знатнѣйшими политиками, артистами и писателями, принцъ обнаруживаетъ зрѣлый и образованный умъ, нерѣдко напоминающій покойнаго его брата герцога Орлеанскаго.

— Изъ Альжира получены здѣсь отъ 20-го Января слѣдующія извѣстія: „Говорятъ, что мароккскій императорскій комиссаръ, имѣющій войти въ переговоры, касательно опредѣленія границъ, съ ожидаемымъ ежедневно въ Ушду генераломъ Деларго, прибылъ уже въ сей городъ, и что хотя самъ императоръ расположенъ какъ не льзя лучше, но безначаліе распространяется, и теперь почти всѣ мароккскія провинціи возстали. Надобно къ этому присовокупить, что въ другихъ частяхъ Марокко, Абд-эль-Раманъ считается властелиномъ только по имени и что старшій сынъ его, на котораго болѣе всего полагаются въ возстановленіи порядка, потерялъ все свое значеніе въ глазахъ народа, послѣ пораженія его при Исли. Неуваженіе, оказываемое этому принцу, заставляетъ сомнѣваться, удастся ли ему вступить на престолъ по смерти своего отца. Абд-эль-Кадеръ, который истинно пронырливъ, приготовляется на всякій случай. Онъ успѣлъ не смотри на осторожность пограничнаго французскаго начальства, привлечь на свою сторону нѣсколько племенъ, и теперь отрядъ его состоитъ изъ 1,000 всадниковъ. Генералъ Каваньякъ подступилъ изъ Тлемезена съ отрядомъ своимъ къ границѣ, съ тою цѣлію чтобы наблюдать за тамошнимъ народонаселеніемъ, а въ Оранѣ сформирована подвижная колонна, для дѣйствій противъ непріятеля въ случаѣ нужды.“

— Въ альжирскомъ журналѣ извѣщаютъ, что мароккскій императоръ, по требованію французскаго правительства, удалилъ отъ должности Каида Ушды, Сидъ-Гаида, дѣйствія котораго казались Французамъ подозрительными.

— Въ томъ же журналѣ увѣдомляютъ, что, въ первыхъ числахъ сего мѣсяца, предпринять былъ походъ противъ племени Бени-Удшана, которое захватило и умертвило офицера и двухъ французскихъ артиллеристовъ изъ Вискары. Французская колонна внезапно напала на это племя, которое бѣжало, оставивъ палатки свои и стада. Французы возвратились, забравъ множество добычи.

25 Января.

На сегодняшнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, начались пренія о третьемъ параграфѣ адреса. Г. Леонъ Маллевилль представилъ поправку, въ коей по-

въ Избиѣ двѣ поправки П. Густаву де-Бомонту, до 1-го и 2-го параграфа адресу.

На посѣденіи dzisiejшемъ, по мовіи Маршала Бюгеауд, zawierającej usprawiedliwienie sposobu prowadzenia wojny przeciw Marokko i zawarcia pokoju, oraz obraz stanu Algierii, P. Saint Marc Girardin zabrał głos w przedmiocie poprawek wniesionych przez P. Beaumont, a zawierających właśnie naganę tejże wojny i pokoju. W mowie swojej, często przerywanej śmiechem szemrania-ми Izby, nadewszystko zarzucał, że Marszałek, zwycięzca nad Isly, nie miał osobistego udziału w układach co do traktatu. Wyrzeczone przez mówcę zdanie, takie sprawiło zaburzenie w Izbie, że Prezes musiał przywołać ją do porządku. Gdy się nieco uspokoiła, P. Saint Marc Girardin kończył swą mowę, i żądał, ażeby Izba nie objawiała bezwarunkowego zgodzenia się na politykę gabinetu, ale przestała na tém, że tej polityki nie zgani. Odpowiadając na to P. Guizot oświadczył, że gabinet musi żądać odrzucenia poprawki wniesionej przez P. Beaumont, gdyż ta zmienia całą treść adresu, który tym sposobem nie odpowiadał by mowie tronowej. Jakoż gdy przystąpiono do głosowania nad poprawką do 1-go paragrafu, ta większością 40 do 50 głosów została odrzuconą. Po takim wypadku, P. Beaumont dobrowolnie cofnął poprawkę do drugiego paragrafu, jako będącą jedynie dalszym rozwinięciem pierwszej.

— Uważają, że tej zimy Xiążę Montpensier odwiedza pierwsze salony paryżskie; znajdował się już na balu, danym przez Hrabiego Rambuteau w ratuszu, na świetnym wieczorze u Polkownika artylleryi Thiery, oraz w zeszy Piątek u P. Rothschild. Xiążę w obcowaniu z najznakomitszymi politykami, artystami i autorami, okazuje siłę i ukształcony umysł, czém nieraz przypomina swego zmarłego brata, Xięcia Orleanu.

— Z Algieru nadeszły tutaj, pod datą 20-go stycznia, następujące wiadomości: „Słychać, że Cesarzski komisarz z Marokko, mający się porozumieć z Generalem Delarue, codziennie spodziewanym w Uschda, względem oznaczenia granic, już przybył do wspomnianego miasta, i że chociaż sam Cesarz jest jak najlepiej usposobiony, jednak bezrząd w kraju się wzmaga, tak, że w obecnej chwili prawie wszystkie prowincje Marokkańskie powstały. Należy także dodać, że w niektórych okolicach władza Abd el Rhamana jest tylko nominalną, i że najstarszy syn jego, na którego najwięcej liczone w przywróceniu porządku, stracił całą powagę w oczach ludu po klęsce nad Isly. Pogarda, jaką okazują temu Xięciu, daje nawet powód do wątpienia, czy będzie mógł wstąpić na tron po swym ojcu. Abd-el Kader, któremu nie można odmówić przenikliwości, przysposobia się na wszelki przypadek i porafl już mimo środków ostróżności nadgranicznych władz francuzkich, przeciągnąć na swą stronę kilka pokoleń, tak, że teraz ma przy sobie około 1,000 jeźdźców. Generał Cavaignac zbliżył się z Tlemsen z oddziałem wojska ku granicy, aby uważać poruszenia tamiecznej ludności; w Oranie zaś uorganizowano ruchomą kolumnę, aby jej użyć przeciw nieprzyjacielowi w razie potrzeby.“

— Dziennik *Algerie* donosi, że Cesarz Marokkański, na żądanie gabinetu francuzkiego, formalnie usunął z urzędu Kaida Uszdy, Sid Hamida, którego postępowanie zdawało się Francuzom nieco podejrzane.

— Według tegoż dziennika, na początku bieżącego miesiąca uskuteczono wyprawę przeciw pokoleniu Beni-Udzana, które schwytało i zamordowało dwóch artylleryzystów z Biskary, i ich dowódcę. Pokolenie to zostało nagle napadnięte w obozie przez kolumnę francuzką, lecz ratowało się ucieczką, zostawivszy trzody i namioty. Oddział francuzki powrócił obładowany łupem.

Dnia 25 stycznia.

Na dzisiejsem posiedzeniu Izby Deputowanych zaczęły się rozprawy nad trzecim paragrafem projektu adresu. Pan Leon de Malleville wniósł poprawkę, nagania-

рдаеть министерство за то, что консулу Притчарду сдѣлано вознагражденіе за понесенные имъ убытки при удаленіи его съ острова Отаити, въ чемъ находить доказательство безсилія и излишнее снисхожденіе къ требованіямъ Англіи. Г. Пейрамонтъ опровергалъ его. При отправленіи почты Г. Одиллонъ Барро взошелъ на кафедру.

— Адмиралъ Дюпети-Туаръ имѣлъ честь представиться Его Величеству Королю.

— Присики партій, чтобы привлечь на свою сторону членовъ другихъ партій, все еще продолжаютъ, а оппозиція страждаетъ приверженцевъ министровъ, напоминая имъ избирательныя коллегіи, предъ которыми они должны явиться. Всѣ сіи присики, въ настоящемъ положеніи дѣла, мало приносятъ пользы, и можно предвидѣть, что не только настоящія, но и имѣющія быть поправки будутъ отринуты. Однако же положеніе кабинета, въ отношеніи 200 голосовъ противныхъ большинству, весьма затруднительно, и хотя министрамъ нечего опасаться, пока всѣ ихъ приверженцы будутъ въ согласіи, но послѣ преній объ адресѣ единомыслие это исчезнетъ, а оппозиція не преминетъ воспользоваться этимъ обстоятельствомъ, и утвердить какой нибудь проектъ, неблагоприятный для министровъ.

— На биржѣ ожидаютъ съ нетерпѣніемъ окончанія преній оба адреса. Спекулянты ожидаютъ, что поправка г-на Леона Мальвиля касательно вознагражденія консула Притчара будетъ отвергнута; вѣдствие сего болѣе было требованій на французскіе ренты, но въ оборотъ было ихъ не много.

— Увѣривъ, что членъ института, г-нъ Бляки, по представленію маршала Бюжо, назначенъ управителемъ дѣлъ гражданскою частію въ Альжиріи.

— 24-го с. м. розданы были палатѣ экземпляры докладовъ по разнымъ дѣламъ, въ томъ числѣ докладъ г-на Тьера, касательно народнаго просвѣщенія.

— Въ лионскомъ вѣстникѣ, отъ 22-го Января, увѣдомили, что тамъ нѣсколько уже дней не получаютъ писемъ изъ Италіи, и такъ какъ сношенія Ліона съ Италіею весьма часты и важны, то сильно о безпокоеніи были этимъ. Теперь узнаемъ, что причиною этого были снѣжные обвалы, происшедшіе на горѣ *Mont Cenis* и прекратившіе ходъ почтъ и курьеровъ. Надъ очищеніемъ дороги и восстановленіемъ сообщеній трудятся много работниковъ; письма въ Лионъ изъ Италіи и Пьемонта, перенесены были чрезъ гору съ большою опасностію.

— Арабскіе начальники выѣхали изъ Парижа вчера, а третьяго дня были въ театрѣ на представленіи „Пери“ въ большой оперѣ. Сцены восточной жизни, представленныя въ соответственныхъ костюмахъ, произвели на нихъ сильное впечатлѣніе. Герцогиня Немурская и принцессы Жуэвильская и Омальская получили въ подарокъ отъ сихъ начальниковъ драгоценныя костюмы султанши, супруга маршала Сульта плащъ изъ чернаго кашемира, затканый золотомъ, а графъ парижскій — полный восточный костюмъ съ вооруженіемъ арабскихъ витязей. Дамамъ тѣхъ фамилій, которые пригласили къ себѣ сихъ начальниковъ, подарили они шарфы, кашемирскія шали и великолѣпныя строусовы перья. Чужеземцы сіи не забыли и о бедныхъ, и, кромѣ розданной ими милостыни, оставили для бедныхъ значительную сумму.

— Дѣла съ Мароккомъ принимаютъ невыгодный оборотъ. Абд-эль-Кадеръ, какъ видно изъ послѣднихъ донесеній, собралъ близъ границы значительныя силы, и мароккскій императоръ не въ состояніи былъ воспрепятствовать этому. Сверхъ того, говорятъ что, сдѣлано еще важнѣйшее нарушение заключеннаго трактата. Въ трактатѣ семь постановлено было, дабы трое или четверо взятыхъ въ плѣнъ Французовъ, были немедленно отправлены въ Танжеръ, для перенесенія ихъ оттуда во Францію, на посылаемомъ нарочно для того пароходѣ. Ныняѣ пароходъ сей возвратился въ Тулонъ и не привезъ ни одного изъ сихъ плѣнныхъ; говорятъ, что во время препровожденія ихъ изъ Феца въ Танжеръ, напали на нихъ непокорныя Арабы, и захватили безъ всякаго сопротивленія сопровождавшаго ихъ конвой.

А н г л і я

Лондонъ 21 Января.

Римская пропаганда объявила ирландскимъ епископамъ, что поведеніе ихъ было несправедливо и

жако вознагражденіе, отданное Консулу Пritchard, за страты понесенныя при удаленіи его з Отаити, въ чемъ упатривалъ доводъ слабости и зыбчивости для вымоганій Англіи. P. Peyramontъ бижалъ его тверденія. При отъѣздѣ почты P. Odilon Barrotъ былъ на мѣвнцы.

— Адмиралъ Dupetit-Thouarsъ мѣлъ у Крѡла послушаніе.

— Забегіи строннietw до прееіагнienia на свѡ сторону члѡнкѡвъ строннietw прееіагнienia ciagle тrвѡя, а oppozыcя straszы строннietw министepыальныхъ, прызпominajѡ имъ коллегia wyboreze, преед ктѡрѡми станѡць muszѡ. Wszыtkie тѡ манewра, въ обeeнѡмъ полѡженіи рzeeы малѡ прызносѡ корзысѡи, мѡzѡа bowiemъ прzeeвidywѡць зъ певносѡіѡ odrzuczenie не тылкѡ wniesionej дзисъ поправки P. Malleville, ale и wszыткыхъ настѡпныхъ. Jednakzѡ полѡженіe министрства wzglѡdemъ mniejszoсѡи, majѡcej 200 глѡсѡвъ, jest dosyć trudne; wprawdzѡ dopѡki wszыcыe jego строннietw бѡдѡь zgodni, jak тѡ teraz ma мѡіccе, dopѡty нема сѡіѡ czego obawiać; ale по rozprawachъ nadъ adresemъ, jedносѡь тѡ zniknie, а oppozыcя не zanieдба корзысѡць z тѡј okoliczносѡіѡ и mѡzѡe прzeeвodywѡць jakѡ uchwѡлѡ, nie-прызжаzѡjѡ gabinetowi.

— На gieлдzie wyglѡdajѡь niecierpliwѡь kѡнca rozpraw nadъ adressemъ. Spekulanty zdajѡь сѡіѡ нѡdzіeję, zѡ поправка wniesiona прzeezъ P. Leona de Malleville, co do wynagrodzenia dla Консула Pritchard, zostanie odrzuczonѡь w skutku тѡго renty francuzkie byly nieco wіѡcej pozszukiwane; obrѡtъ wъ nichъ jednakъ не былъ znaczny.

— Zapewniajѡь, zѡ P. Blaquie, czлѡnekъ Instytutu u, zostѡł mianowany на прzeeдставленіe Marszѡłka Bugeaud, cywilnymъ dyrektoremъ Algeryi.

— Dnia 24-go b. m., rozdzielono wъ Izbie rozliczne sprawozdania komisyyi, а mіѡdzy innemi sprawozdanie P. Thiersъ wъ przedmiocie wychowania publicznegѡ.

— Kuryerъ Lyonski donosilъ, pod datѡ 22-go stycznia, zѡ прzeezъ kilka dni не odebrano tamъ zѡdnychъ listѡвъ zъ Wлѡch, а zѡ strѡunki Lyonu zъ Wлѡchami sѡ naderъ liczne и wѡzѡne, przeto не pokѡjono сѡіѡ mocno zъ тѡго powѡdu. Dзисъ dowiadujemy сѡіѡ, zѡ прzeezynѡ тѡго byѡла lawina, kтѡra zъaszpѡła drogѡь Mont Cenis, и uczyniѡla niepodobnymъ bieгъ pocztъ и kuryerѡвъ. Wiele ludzi pracuje nadъ przywrѡcenіemъ komunikacyi, а listy nadeszly do Lyonu zъ Wлѡchъ и Piemontu, przeniesione zostaly прzeezъ gѡrѡ, prawie zъ narażenіemъ zыcيا тѡch, kтѡrzy сѡіѡ тѡго podjѡli.

— Naczelnicy Arabscy opuścili onegdѡ Paryzъ, а wѡzѡrajъ znajdowali сѡіѡ na wielkiejъ operze, gdzie прzeeдstawiano sztukѡь Peri Sceny zъ zыcيا wschodniego, прzeeдstawione wъ stosownychъ kostiumachъ, zdawały сѡіѡ справiać на нихъ zыwѡ wrѡżenie. Xіѡzѡne Nemours, Joinville и Aumale otrzy-maly wъ podarunku odъ тѡchъ naczelnikѡвъ bogate ubiѡry Sultaneк; Marszѡłkowa Soultъ pѡszczъ sultѡnски zъ czarne-go kaszmirѡ zлѡtemъ прzeerabiany, а Hrabia Paryzѡ zлѡpny ubiѡrъ wschodni zъ bronіѡь wojownikѡвъ Arabskich. Rѡwniezъ i damomъ тѡchъ rodzin, прzeezъ kтѡre byli zapraszani, rozdali Arabskie szarfy, szale kaszmirowe и wspanіѡle piѡra strusie. Ubѡdzy не zostali takzѡ прzeezъ нихъ zapomniani; albowiemъ oprѡczъ licznychъ jałmuzъ, zostawili wъ тѡмъ celu znaczнѡь summѡь.

— Sprawa Marokkańska przybiera znowu grozѡny kierunek. Oprѡczъ тѡго, zѡ Abd-el-Kader, jak тѡ ostatnie wiadomoсѡи donoszѡь, zebrałъ znaczne силы nadъ granicѡь, а Cesarzъ Abd-er-Rahmanъ не былъ wъ stanie wstrzymać тѡchъ ubrojeń, mѡwiѡь о jeszcze formalniejszѡмъ pogwałcenіu zawartegѡ traktatu. Traktatъ tenъ zawierałъ warunekъ, zѡ trzѡjъ czy czteryjъ pojmani wъ niewolѡь Francuzi, zѡ тѡnѡ podъ певнѡь eskortѡь odprowadzeni do Tangeru, skѡdъ mіѡłъ ichъ прzeewieść do Francyi parostatekъ, umyślѡie тамъ wъ тѡмъ celu wysłany. Terazъ statekъ tenъ przybyłъ do Tulonu, nie przywiozłszy zѡdnegѡ zъ niewolnikѡвъ; mѡwiѡь тылкѡ, zѡ ci на drodze zъ Fezъ do Tangeru zostali napadnieni и porwani прzeezъ pokolenia zbuntowanychъ Arabѡвъ, а eskorta не miała dosyć odwagi lubъ teżъ силы doъ ichъ obrony.

ANGLIA.

Londyn, 21 stycznia.

Propaganda Rzymska obwieścila Biskopom Irlandzkim, zѡ ихъ postępowanie byѡ nierozważne и прzeewne

противно духу умеренности, приличной их званию. По силе предписания Папы, пропаганда соотвѣствуетъ имъ не вмѣшиваться въ политическія дѣла. Для вѣщнаго исполненія сего повелѣнія, епископы, на послѣднемъ своемъ собраніи, опредѣлили пригласить всѣхъ духовныхъ лицъ, чтобы они прекратили участіе въ такъ называемыхъ ирландскихъ движеніяхъ (*agitation*). Наконецъ, въ собраніи, 13-го Ноября, архіепископы и епископы составили прокламацию къ архіепископу Кролли, коего просятъ, чтобы онъ доложилъ Папѣ, что посланіе его принято было высшимъ ирландскимъ духовенствомъ съ должнымъ повиновеніемъ и почтеніемъ.

— Слухи о переговорахъ относительно Конкордата съ Папою опровергнуты официальнымъ образомъ. Дублинскій архіепископъ Муррей обнародовалъ слѣдующее письмо, отъ 15-го с. м., полученное отъ лорда-намѣстника Ирландіи: „Лордъ Гейтесбури свидѣтельствуеетъ свое почтеніе архіепископу Муррею и имѣетъ честь извѣстить, что имъ получено предписаніе уведомить какъ его самого, такъ и архіепископа Кролли, что правительство никогда не было намѣрено предпринимать какихъ либо переговоровъ на счетъ заключенія конкордата съ папскою столицею.

— Первый министръ, Сэръ Робертъ Пилъ, назначилъ изъ собственныхъ доходовъ 2,500 франк. ежегоднаго пожизненнаго пенсіона въ пользу англійскаго писателя Г. Бульвера, сочинителя романовъ, и между прочимъ „Евгенія Арама“.

— Въ Дублинѣ носится слухъ, что О Коннелъ черезъ мѣсяць отправится въ Римъ. Въ Маѣ сего года ожидаютъ здѣсь пріѣзда изъ Америки бывшаго президента Соединенныхъ Штатовъ, Г. Тайлера.

— Третьяго дня вечеромъ, въ Портъ-Элліотъ въ Корнваллѣ, скончался лордъ Вильямъ Элліотъ графъ Сепъ Жермень, 80 лѣтъ отъ роду. Лордъ Элліотъ, теперешній статсъ-секретарь Ирландіи, наследуетъ титулы и званіе своего родителя, и потому выйдетъ изъ нижней палаты. Въ *Standard* утверждаютъ, что онъ также оставитъ должность свою въ Ирландіи.

— Въ *Observer* пишутъ, что докторъ Лushingтонъ и герцогъ Броли будутъ совѣщаться въ Лондонѣ о правѣ осмотра кораблей.

22 Января.

Ея Величество Королева возвратится завтра изъ Стратфильдза въ Виндзоръ. Посѣщеніе этого замка имѣло совершенно частный характеръ. Сотрудникъ редакціи одного изъ журналовъ, просившій у герцога Веллингтона дозволенія быть свидѣлемъ и напечатать описаніе сего праздника въ своемъ журналѣ, получилъ отъ него слѣдующій оригинальный отвѣтъ: „Фельдмаршалъ герцогъ Веллингтонъ, свидѣтельствуя свое почтеніе господину N., уведомляетъ, что домъ его въ Стратфильдзѣ обойдется безъ печатныхъ объявленій.“

— Въ минувшую Субботу былъ въ Эдинбургѣ большой пожаръ, отъ котораго сгорѣли старая и новая церкви *Grey Friars*. Кромѣ Глазговскаго собора и Свято Троицкой коллегіи въ Эдинбургѣ, это былъ самый древній храмъ въ Шотландіи, построенный въ 1612 году. Вся церковная утварь, кромѣ серебряныхъ сосудовъ, хранившихся въ особомъ мѣстѣ, содѣлалась добычею пламени. Въ числѣ древностей сгорѣли два рѣдкіе экземпляра библіи и кресла, принадлежавшія извѣстному реформатору Джону Кноксу.

25 Января.

Ея Величество Королева возвратилась изъ Стратфильдза, помѣстля герцога Веллингтона, въ Виндзоръ.

— Пренія французскихъ палатъ подаютъ здѣшнимъ журналамъ поводъ къ различнымъ толкамъ. Въ министерскихъ газетахъ радуются торжеству кабинета въ палатѣ депутатовъ, усматривая въ этомъ новое ручательство прочности дружественныхъ между обоими государствами сношеній: въ оппозиціонныхъ журналахъ, напротивъ того, почитаютъ успѣхъ сей неважнымъ для Англій, потому что дружественныя отношенія Англій и Франціи, по мнѣнію ихъ, не зависятъ отъ существованія министерства г-на Гизо, и что напротивъ того, отношенія сіи могутъ подвергнуться вѣщней опасности при министерствѣ, которое явно лишилось своего перевѣса и воспользовалось только большинствомъ голосовъ, при чрезвычайныхъ уступкахъ, сдѣланныхъ ему со стороны Англій.

духови умеренности, відповідному ихъ повоанію. Зъ wyraźnego rozkazu Papieża, Propaganda zaleca im, iżby się wstrzymali od wszelkiego udziału w sprawach politycznych. Dla tém skuteczniejszego wypełnienia tego rozkazu, Biskupi na swém ostatniém zgrupowaniu uradzili, zavezwać wszystkich duchownych do wyrzeczenia się na przyszłość wszelkiego udziału w tak zwanych poruszeniach (*agitation*) w Irlandyi. Nakoniec na zgrupowaniu 13 listopada, Arcybiskupi i Biskupi uchwalili wezwanie do Arcybiskupa X. Crolly, iżby odpowiedział Ojcu św., iż list jego był przyjęty przez wyższe Duchownictwo Irlandzkie z winną uległością i uszanowaniem.

— Pogłoska o układach względem Konkordatu z Papieżem została urzędowie zaprzeczona; Arcybiskup Dublinski, X. Murray, ogłosił następny list, odebrany d. 15 b. m. od Lorda Namiestnika Irlandyi: „Lord Heytesbury składa swe uszanowanie Arcybiskupowi Murray i ma zaszczyt zawiadomić, iż odebrał zlecenie zapewnić najmocniej tak jego, jako i Arcybiskupa Crolly, że Rząd nigdy nie miał zamiaru wszczynać żadnego układu względem zawarcia Konkordatu ze Stolicą Apostolską.“

— Pierwszy Minister, Sir Robert Peel, zapewnił z własnej szkatuły 2,500 fr. pensji dożywotniej, znanemu pisarzowi angielskiemu panu Bulwer, autorowi wielu romansów, a między niemi *Eugeniusza Arma*.

— W Dublinie chodzi pogłoska, że O'Connell w przyszłym miesiącu uda się do Rzymu. W Maju t. r. przybytu ma z Ameryki były Prezydent Stanów Zjednoczonych P. Tyler.

— Onegdaj wieczorem, w Port-Eliot, w Korwalii, umarł Lord William Eliot, Hrabia St. Germain, w 80 roku życia. Lord Eliot, ter. żniejszy sekretarz stanu w Irlandyi, o dziedzicza tytuły i godności swego ojca, a następnie opuszcza także Izbę Niższą. *Standard* utrzymuje, że porzuci także swój urząd w Irlandyi.

— Według dziennika *Observer*, Dr. Lushington i Xięże Beoglie, będą odbywali swe narady nad prawem rewizyi w Londynie.

Dnia 22 stycznia.

Jęj K. Mość powróci jutro z Strathfieldsaye do Windsoru. Dostojne osoby zachowały w swych odwiedzinach zupełnie prywatny charakter, a sprawozdawca jednej z gazet, proszący o przypuszczenie do uroczystości, otrzymał od Xięcia Wellingtona następną charakterystyczną odpowiedź: „Feldmarszałek Xięże Wellington poleca się panu N. i oświadcza, że nie widzi, jakaby mieć mógł styczność prywatny dom jego w Strathfieldsaye, z dziecinnikarstwem publicznem.“

— Zeszłej Soboty rano, straszliwy pożar nawiedził miasto Edynburg, przyczém stary i nowy kościół *Grey Friars* stał się pastwą płomieni. Po katedrze Glasgowskiej i kollegium St. Trójcy w Edynburgu, był to najdawniejszy kościół w Szkocyi, gdyż sięgał swoim początkiem 1613 roku. Oprócz srebrnych kościelnych, które nie były zachowane w kościele, spłonęły wszystkie inne sprzęty, a między niemi dwa starożytne i rzadkie exemplarze biblij, oraz krzesło, należące niegdyś do sławnego reformatora Knoxa.

Dnia 25 stycznia.

Królowa odwiedziwszy Xięcia Wellington w Strathfieldsay wróciła wczoraj do Windsoru.

— Rozprawy Izby francuzkich są przedmiotem rozlicznych uwag dla pism tutejszych. Gazety ministerjalne radują się ze zwycięstwa gabinetu, odniesionego w Izbie Deputowanych d. 23, i upatrują w tém nową rękojmnią trwałości dobrego porozumienia między obu krajami. Przeciwnie zaś, zdaniem pism oppozycyjnych, zwycięstwo to jest dla Angli obojętne; gdyż, podług nich, przyjaźne stosunki obu krajów, mogą raczej być narażone na niebezpieczeństwo przez gabinet, który ma oczywiste dowody zmniejszonego wpływu swojego, i jedynie pozyskał za sobą większość, przez nadzwyczajną powolność, jakie ze strony Anglii zostały mu uczynione.

Во время банкета, данного в Лондонъ въ честь инженера Изаббера Бруннеля, поднесенъ ему, акціонерами желѣзныхъ дорогъ, кои устроены были подъ его руководствомъ серебряный сервизъ, цѣною въ 2,000 гиней.

Испанія.

Мадридъ, 17 Января.

Сенатъ окончилъ пренія о проектѣ преобразования устава и утвердилъ всѣ статьи, принятыя конгрессомъ.

— Генераль Донъ-Мауэль де ла Конча, назначенный генераль-капитаномъ Каталоніи, отправился уже къ мѣсту своего назначения. Полагають, что онъ усилъ наконецъ снискать довѣріе правительства; ибо прежде того, состоя депутатомъ, онъ постоянно подавалъ голосъ въ пользу оппозиціи и клонился къ партіи прогрессивной.

— Правительство получило вчера чрезвычайныхъ путемъ извѣстіе о согласіи римскаго двора на заключеніе конкордата. Въ собраніи тайной консисторіи, происходившемъ 24 Декабря, и состоявшемъ изъ восьми кардиналовъ, разсматриванъ былъ вопросъ о двлахъ испанской церкви; несколько дней спустя, испанскій агентъ г-нъ Кастилло Айенса, представлялся Папѣ, въ аудиенціи.

— Баронъ Мееръ назначенъ председателемъ верховнаго военнаго суда; а генераль Родиль, проживающій безъ дозволенія правительства за границею, исключенъ изъ числа лицъ получившихъ прощенье и лишенъ чиновъ и орденовъ.

19 Января.

Мать генерала Прима обратилась къ председателю совѣта министровъ, генералу Нарваэзу, съ просьбою, объ исходатайствованіи прощенья ея сыну. Генераль Нарваэзъ, снисходя на просьбу несчастной матери, отправился вмѣстѣ съ нею къ Королевѣ, которая, собравъ совѣтъ министровъ и истребовавъ его мнѣніе, даровала испрашиваемое прощенье. Вчера отправленъ въ Санъ-Себастьянъ, что въ Кадиксѣ курьеръ съ королевскимъ повелѣніемъ о помилованіи генерала Прима, содержащагося въ семь послѣднемъ городѣ. Говорять, что многіе изъ политическихъ преступниковъ также получатъ въ скоромъ времени прощенье. Генералу Приму назначено имѣть пребываніе въ Мадридѣ.

Персія.

Недавно было обнаружено въ Бомбейскихъ газетахъ, что Персидскій Шахъ, вслѣдствіе путешествія въ Испанію, отрелся отъ престола; извѣстіе сіе совершенно неосновательно; оно получило начало изъ слѣдующаго источника. Астрологи и предсказыватели Дервиши, которыхъ весьма много въ Персіи, давно уже объявили, что въ Августѣ сего года послѣдуетъ перемѣна правительства. Таврискіе, Испанскіе и Ширазскіе купцы, отъ природы весьма легковѣрные, повѣрили этому предсказанію, и опасаясь, чтобы это событіе не причинило въ странѣ большихъ волненій, прекратили закупку продуктовъ, изъ опасенія подвергнуть опасности товары свои въ магазинахъ. Но по окончаніи Августа, когда всѣ убѣдились въ ложности пророчества, купцы снова ободрились, и торговля оживилась. Шахъ, будучи тогда боленъ, вовсе не помышлялъ о посѣщеніи Испаніи, но пребывалъ постоянно въ Шимронѣ, резиденціи лежащей къ сѣверу отъ Тегерана, гдѣ обыкновенно во время лѣтняго жара и нездороваго времени года, пребываетъ вмѣстѣ съ дворомъ своимъ. Англійскій, Россійскій и французскій посланники, (Полковникъ Шель, графъ Медемъ и графъ Сартижъ), жили близъ Шемрона въ обширныхъ и великолѣпныхъ палаткахъ, откуда иногда посѣщали Шаха и его могущественнаго В. Визиря, Гаджи-Мирзу-Агаси. Европейскіе дипломаты почитаютъ пребываніе въ этихъ окрестностяхъ, т. е. близъ ската горы Эльборусъ, болѣе разнообразнымъ и менѣе скучнымъ, чѣмъ пребываніе въ зимнее время въ угрюмомъ Тегеранѣ. Тѣ, кои думаютъ въ Европѣ, что въ Персіи существуютъ еще слѣды восточной роскоши и великолѣпія прежнихъ вѣковъ, если бы прожили хоть одинъ день въ столицѣ государства, то вѣрно убѣдились бы въ ложности своего мнѣнія. Небольшія бѣдныя мазанки, темныя и неопріятныя улицы, а

— Въ часѣ учты даней въ Лондонѣ на честь инженера Исамберта Бруннелъ, отарованъ былъ тому же сервизъ серебряный, стоимости 2,000 гвиней (12,000 р. ср.), черезъ акціонеровъ kolei желѣзныхъ, которыхъ будовъ kierował P. Brunel.

Испанія.

Мадридъ, 17 stycznia.

Senat ukonczył rozprawy nad projektem reformy ustawy i uchwalił wszystkie artykuły, przez Kongres przyjęte.

— Jeneral Don Manuel de la Concha został ostatecznie mianowany Jenerałem kapitanem Katalonii, i już tam odjechał. Wnioskują stąd, że dał rządowi nowe dowody swego przywiązania; gdyż dawniej, jako deputowany w kortezach, głosował z opozycją i zajmował stanowisko bliskie stronnictwa progressistów.

— Rząd otrzymał wczoraj nadzwyczajną drogą wiadomość, że Stolica Apostolska jest gotową do zawarcia konkordatu. Dnia 24 go grudnia kwestya kościoła hiszpańskiego była roztrząsaną w Rzymie na tajnym konsystorzu, złożonym z ośmiu kardynałów, a w kilka dni potem, agent hiszpański, P. Castillo y Ayensa, miał u Ojca św. posłuchanie prywatne.

— Baron Meer został mianowany Prezesem najwyższego sądu wojennego, a Jeneral Rodil, zostający bez pozwolenia Królewskiego za granicą, wykreślony za nieposłuszeństwo z listy ulaskawionych, i pozbawiony wszelkich godności i ozdób honorowych.

Dnia 19 stycznia.

Matka Jenerala Prim udala się do Prezesa Rady, Narwaeza, z prośbą, aby poparł jej podanie do tronu, o ulaskawienie syna. Prezes przyjął łaskawie nieszczęśliwą matkę, i towarzyszył jej sam do pałacu Królowej, która zwołała zaraz Ministrów, a zasięguwszy ich zdania, podpisała ulaskawienie Prima. Wczoraj, nadzwyczajny goniec wyjechał do zamku San Sebastian do Kadyxu, wioząc wiadomość o tem uwięzionemu tam Jenerałowi. Zapewniają, że wkrótce wielu z politycznych więźniów zostaną również ulaskawieni. Jenerałowi Prim wyznaczono Madryt jako miejsce pobytu.

Персія.

Niedawno ogłoszono było w gazetach Bombajskich, że Szach Perski, w skutku podróży do Ispahanu zrzekł się tronu; wiadomość ta jest zupełnie bezzasadną; źródło zaś z którego wynika, jest następujące. Astrologowie i prorokujący Derwisze, liczna bardzo klasa szarlatanów w Persyi, przepowiedzieli byli już od dawna, że w Sierpniu r. b. nastąpi zmiana rządu. Kupcy z Tauris, Ispahanu i Szirazu, z natury bardzo łatwowierni, uwierzyli tej przepowiedni, a ponieważ obawiali się, aby ten wypadek nie pociągnął za sobą w kraju wielkich zaburzeń, wstrzymali więc swoje zakupna, nie chcąc towarów swych w magazynach wystawiać na niebezpieczeństwo rabunku. Gdy jednak Sierpień upłynął bez ziszczenia tego proroctwa, nabrali znowu odwagi, i handel ożywił się na nowo. Szach, będąc naówczas słabym, nie myślał wcale o odwiezdeniu Ispahanu, le. z bawit ciągle w Szimron, rezydencyi położonej na północ od Teheranu, gdzie zwykle podczas upałów letnich i niezdrowej pory roku, wraz z dworem swoim przebywa. Posłowie: angielski, rossyjski, i francuzki, (Półkownik Sheil, Hr. Medem i Hr. Sartiges), rozbili swój oboz blisko Szimronu, pod obszernemi i świetnemi namiotami, żądając czasem odwiedzali Szacha i jego wszechwładnego W. Wezyra, Hadzi-Mirzë-Agasi. Europejscy dyplomaty znajdują pobyt w tej okolicy, u stóp góry Elbrus, mniej jedakotonym i nudnym, aniżeli pobyt zimowy w pępym Teheranie. Ktoby w Europie myślał, że w Persyi są jeszcze ślady zbytku i przepychu wschodniego dawnych wieków, ten niech zabawi choćby dzień jeden w tej stolicy państwa, a wnet błęd swój obaczy. Małe i nędzne lepianki, ciemne i brudne ulice, oraz odrażający bazar, przedstawiają widok, zgodny zupełnie z powierzchownością jej mieszkańców. Ubóstwo i nędza panuje wszędzie w całej okropności, nawet sam dwór przedstawia widok żałośny. Gdy Szach wyjeżdża konno, towarzyszy mu kilkaset sług, którzy tworzą jego straż honorową, a których połowa jest boso i łachmanami pokryta.

также отвратительный базаръ, представляютъ видъ, вполне соответствующій наружности жителей сего города. Бѣдность и нищета господствуютъ по всюду во всей силѣ; самый даже дворъ представляетъ жалкій видъ. Когда Шахъ прогуливается верхомъ, его сопровождаютъ нѣсколько сотъ человекъ изъ придворнаго штата, образующихъ почетный его караулъ, половина коихъ идетъ безъ обуви и въ лохмотьяхъ. Придворные, гражданскіе и военныя чиновники вовсе не получаютъ жалованья, и несмотря на то, казна состоитъ въ совершенномъ оскуденіи. Съ уменьшеніемъ народонаселенія и усиленіемъ бѣдности, уменьшилось также и количество налоговъ, доставляемыхъ провинціями, но и тѣ, по большей части, поступаютъ въ карманъ В. Визиря, скупца, который наполняетъ сундуки свои золотомъ. Литейный заводъ стоитъ правительству огромныхъ суммъ. На немъ ежедневно отливаютъ одну пушку въ 12 ть или 20 ть фунтовъ, при чемъ всегда присутствуетъ лично Визирь. Эта страсть лить пушки, не приноситъ ни какой существенной пользы въ военномъ отношеніи, ибо для всѣхъ отлитыхъ уже орудій не приготовлено ни одного лафета. Шахъ не обращаетъ должнаго вниманія на бесполезную растрату своего имущества, и питаетъ неограниченное довѣріе къ своему В. Визирю, бывшему его наставнику, коего считаетъ священнымъ лицомъ. Шаху-Магомеду—всего 38 лѣтъ отъ рду, но вследствие невоздержной своей жизни, онъ почти уже одряхлѣлъ. Безъ посторонней помощи онъ не въ силахъ сдѣлать и 30 шаговъ, а на лошадь садится съ помощію четырехъ человекъ. Всѣ общественныя дѣла и финансовое управленіе, онъ предоставилъ совершенно своему В. Визирю. Три главныя страсти господствуютъ надъ этимъ монархомъ: онъ любитъ роскошно и неумножно бѣть, — считать свои алмазы и — смотрѣть какъ преступникамъ обрѣзываютъ уши или носы, или бьютъ палками до смерти. Сему послѣднему наслажденію часто мѣшаетъ В. Визирь, который, къ счастью, не терпитъ такого жестокосердія, и когда только узнаетъ о повелѣніи кого либо казнить, тотчасъ уничтожаетъ кровожадное удовольствіе своего владетеля. Шахъ-Магомедъ не смѣлъ отвергнуть ни одного прошенія сего священнаго сановника. Гаджи Мирза-Агасси, управляетъ слабосильнымъ и порочнымъ Шахомъ совершенно такъ, какъ Риза-Паша управляетъ безпальнымъ и хилымъ Султаномъ Абдуль-Меджидомъ. Поэтому въ состояніи этихъ двухъ восточныхъ государствъ есть разительное сходство: въ обоихъ уменьшился народонаселеніе, и усиливается нищета и бѣдность жителей; въ обоихъ вступили на престолъ юнши, лишившіеся физическихъ и нравственныхъ своихъ силъ, вследствие нестрогой жизни, коими управляютъ министры совершенно такъ, какъ некогда были управляемы своими министрами послѣдніе Багдадскіе Халифы. Наконецъ оба они, по примѣру сихъ же Халифовъ, хладнокровно смотрятъ на близкое паденіе своихъ государствъ.

Е Г И П Е Т Ъ.

Александрія, 27 Декабря.

Одна изъ насыпей при каналѣ Махмудіѣ, устроенномъ для сообщенія Александріи съ Пиломъ, прорвалась 30-го Ноября, ночью, и вода изъ канала хлынула въ близъ-лежащее озеро Мареотисъ, вследствие чего судоходное сообщеніе было прервано, и большіе транспорты, назначенные во внутреннія страны государства, или идущіе оттуда, могутъ быть перевезены только частями, на лодкахъ. Для починки прорванной плотины приняты надлежащія мѣры.

— Вице-Король постановилъ привести въ исполненіе проектъ огражденія насыпями русла рѣки Нила, и поручилъ распоряженіе работами инженеру Монжелю, подъ руководствомъ котораго исполнено уже нѣсколько гидравлическихъ работъ въ Египтѣ. Г-нъ Монжель отъѣзжаетъ на сихъ дняхъ во Францію, чтобы заказать тамъ нужныя машины.

Урядники дворскіе, цивилні и войскові, веале не побіраја плацы; мимо то скарбъ jest запелне вьчичензони. З умнїеїшенїемъ сїя лїднїоїї и wzrostem ubїstwa, zmniejszaja sїя также podatki wybierane na prowincyach, i te по вїекшїей чєїї вplywaja до ракъ W. Wezyra, skapca, kїїry tylko skrzynie swoje zлатомъ napelїala. Reszta trwoni sїя на niepotrzebne wydatki. Ludwisarnia n. p. kosztuje rzãdowi ogromne summy; co t. dzieñ leja jedno, 12 lub 20 funtowe dzїalo, przyczemъ zawsze sam Wezyrъ jest obecny. Та manica lania armat, nie przynosi pod względ-мъ wojskowymъ żądanychъ korzyści, bo dla wszystkichъ już ulany h dzїal, niema jeszcze ani jednego ławetu. Szachъ malo sїя troszczy o marnowanie swoichъ funduszów, i poklada nieograniczone zaufanie wъ swoimъ W. Wezyrze, byłymъ nauczycielu swoimъ, kїїrego uważa за śwїetego. Samъ Szachъ Mohamed, liczy zaledwie latъ 38, ale wъ skutku rozwiãzłego życia, jestъ już prawie zgrzybiały. Bezъ podpory nie moze u sїc nawetъ 30 kroków, a na konia wsadzaja go czterej służacy. Wszelkie sprawy publiczne, równie jakъ zarządъ finansow, pozostawia zupełnie kierunkowi swego W. Wezyra. Trzy gїowne namїętnїości wladaja tymъ Monarch: zbytkowe, obfite i nieumiarowane jedzenie; rachowanie swychъ dyamentów, i widokъ chъ zyskania winowajcomъ uszów lub nosów, albo też chїłstania ichъ na śmierć. Ostatnią rozkoszъ przerywa mu często W. Wezyr, kїїry szczęściemъ nie jestъ lubownikiemъ tychъ okrucieństw, i ilekroć u sїyszcy o rozkazie stracenia kogo, kładzie natychmiastъ tamę chїewemu krwi upodobaniu pana swego. Mohamedъ Szachъ nie śmie odrzucicъ żadnejъ prośby tego śwїetego. Hadzi-Mirza-Agassi, takъ rãdzi ulomnymъ i słabowitymъ Szachemъ, jakъ Riza-Basza słabymъ i chorowitymъ Sultanemъ Abdul Medjidem. Szczegїolne też jestъ podobieństwo wъ położeniu tychъ dwóchъ wschodnichъ krajów: w obudwїохъ zmniejsza sїя ludność, a powiãksza sїя nędza mieszkanców; w obudwїохъ tronъ zajety jestъ przezъ młodzięcã, kїїry wъ skutku rozwiãzłego życia, wyniszczony na cieie i umysle, rãdzony jestъ przezъ Ministra, podobnie jakъ ostatni Kalifowie Bgdadu. Obadwaj wъ koncu, na wzórъ tychъ же Kalifów, obojętnymi są na blizki upadekъ państwъ swoich.

Е Г И П Т.

Alexandrya, 27 grudnia.

— Jedna tama kanału Mahmudie, łączącego Alexandryę z Nilem, rozerwana została w nocy dnia 30-go listopada; woda z kanału wylała się do poblizkiego jeziora Mareotis; żegluga została przerwana, i wszelkie transporty, idące w głąb kraju, lub stamtądъ przychodzące, łódkami tylko iść mogą. Przedsięwzięto już wszelkie środki, potrzebne do naprawienia tamy.

— Wice-Król postanowił, że zamierzone wzięcie w tamy łozyska Nilu ma być doprowadzone do skutku, i wykonanie tego dzieła powierzył inżynierowi Mongel, który kierował już wielkimi robotami hydraulicznymi w Egipcie. P. Mongel wyjedzie za kilka tygodni do Francji, dla zamówienia tamże potrzebnych machin.